

## **Dôvodová správa**

### **A. Všeobecná časť**

Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 131/2022 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti dotácií v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny (ďalej len „návrh nariadenia vlády“) sa predkladá v súlade so splnomocňovacím ustanovením § 15a zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v znení zákona č. 89/2020 Z. z. (ďalej len „zákon“).

Návrhom nariadenia vlády sa upravujú podmienky poskytovania dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa (ďalej len „dotácia na stravu“) v čase mimoriadnej situácie deťom s poskytnutou osobitnou ochranou alebo deťom rodičov s poskytnutou osobitnou ochranou (ďalej len „dieťa s osobitnou ochranou“); a to konkrétne podmienky posudzovania príjmu domácnosti na účely poskytovania dotácie na stravu. Pri posudzovaní príjmu na účely poskytovania dotácie na stravu dieťaťu s osobitnou ochranou sa bude skúmať príjem len za posledný mesiac predchádzajúci dňu podania žiadosti o poskytnutie dotácie, nakoľko domácnosť dieťaťa s osobitnou ochranou nevie preukázať príjem za posledných 6 mesiacov, ako to ustanovuje súčasný právny stav. Uvedené sa navrhuje najmä v súvislosti so začatím poskytovania finančnej pomoci domácnostiam odídcov na základe medzinárodnej zmluvy, z dôvodu ktorej domácnosti nevznikne nárok na poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi. Navrhovanou úpravou bude možné poskytovanie dotácie na stravu aj na základe posúdenia príjmu domácnosti dieťaťa s osobitnou ochranou. Zároveň sa na určenie príjmu domácnosti navrhuje, aby sa dieťa, ktorému bol ustanovený opatrovník a žije v domácnosti opatrovníka, považovalo za člena domácnosti fyzickej osoby, ktorá bola tomuto dieťaťu ustanovená za opatrovníka.

Súčasne sa návrhom nariadenia vlády vzhľadom na mimoriadnu situáciu v súvislosti s ozbrojeným konfliktom na Ukrajine a aj s týmto ozbrojeným konfliktom súvisiacimi dôsledkami na ekonomiku a extrémny nárast cien energií (najmä elektrickej energie a plynu) umožňuje, v rámci dotácie na podporu humanitárnej pomoci, poskytnutie jednorazovej dotácie v rozpočtovom roku 2022 poskytovateľom vybraných druhov sociálnych služieb v pobytových a ambulantných zariadeniach sociálnych služieb (ďalej len „zariadenie“) a subjektom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktoré vykonávajú opatrenia na základe udelenej akreditácie a centráм pre deti a rodiny v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávy (ďalej len „zariadenie“), účelovo určenej na čiastočnú, resp. plnú úhradu vo všeobecnosti objektívne zvýšených prevádzkových nákladov na poskytovanú sociálnu službu zariadení, a to na energie súvisiace s poskytovaním sociálnej služby alebo s vykonávaním opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „dotácia na energie“). Účelom takto koncipovanej dotačnej pomoci je prispieť k udržateľnosti poskytovaných sociálnych služieb a vykonávaných opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, a to v záujme zmiernenia dopadov tejto krízovej situácie na nepokrytý nárast prevádzkových nákladov na poskytovanú sociálnu službu zariadení, a zmierniť tým premietanie takto zvýšených prevádzkových nákladov do úhrady za poskytovanú sociálnu službu požadovanej od prijímateľov sociálnych služieb a iných povinných fyzických osôb, resp. ohrozenia zabezpečenia starostlivosti o deti v zariadeniach. Zariadenia už od začiatku roka 2022 avizovali enormný nárast nákladov na energie, pričom v dôsledku pretrvávania vojenského konfliktu na

Ukrajine a jeho dôsledkov na ekonomiku, sa ani v tejto oblasti nepredpokladá zlepšenie situácie. Nakoľko ide o zariadenia vykonávajúce opatrenia pre deti (najmä na základe rozhodnutia súdu) a plnoleté fyzické osoby, resp. zariadenia poskytujúce sociálne služby osobám v nepriaznivej sociálnej situácii, odkázaným na tieto sociálne služby (prevažne osoby odkázané na pomoc inej osoby pri sebaobslužbe, osoby v krízovej situácii, rodiny s maloletými deťmi), neposkytnutie dotácie na čiastočnú úhradu zvýšených prevádzkových nákladov na energie by mohlo ohroziť dostupnosť a udržateľnosť vykonávaných opatrení, resp. poskytovania sociálnych služieb týmto osobám a spôsobiť, že sa mnohí ľudia ocitnú bez potrebnej pomoci a podpory.

Dotácia sa navrhuje poskytnúť na jedno miesto v zariadení sociálnej služby, v sume stanovenej diferencovane v závislosti od druhu a formy poskytovanej sociálnej služby v zariadení, a to pre zariadenia podmienené odkázanosťou, pre zariadenia krízovej intervencie a pre zariadenia na podporu rodiny s deťmi. Diferencovane určená výška dotácie pre príslušné druhy sociálnych služieb, resp. príslušné druhy zariadení vychádza z odlišnej povahy a charakteru jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín osôb, pre ktoré sú určené, ktoré sa v zásade premietajú aj do odlišností ich prevádzkovej nákladovosti, ako aj z odlišností prevádzky danej formou poskytovanej sociálnej služby.

Bežné výdavky centier pre deti a rodiny (zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately) sú na 100% hradené zo štátneho rozpočtu prostredníctvom Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny (Ústredie PSVR). Z uvedeného dôvodu sa navrhuje centrá pre deti a rodiny, ktoré vykonávajú opatrenia pobytovou formou na základe udelennej akreditácie alebo sú v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávy poskytnúť dotáciu výške 100% preukázaných zvýšených výdavkov na energie. Pre akreditované (neštátne) centrá pre deti a rodiny, ktoré vykonávajú opatrenia ambulantnou formou alebo ambulantnou/terénnou formou a ďalšie akreditované subjekty, ktoré vykonávajú opatrenia ambulantnou/terénnou formou dotáciu vo výške 100% preukázaných zvýšených výdavkov na energie, maximálne však vo výške 6 tis. eur na jeden subjekt.

Vzhľadom na potrebu umožnenia poskytovania dotácie na stravu na deti z domácností odídencov, ktoré nie sú v hmotnej núdzi, ale ich príjem nedosahuje sumy životného minima a najmä s ohľadom na mimoriadnu naliehavosť v súvislosti s krízovou situáciou z dôvodu pretrvávajúceho vojnového konfliktu na Ukrajine a súvisiacu potrebu zmiernenia dopadov tejto krízovej situácie v oblasti enormného zvyšovania cien energií, ktoré môžu ohroziť poskytovanie sociálnych služieb osobám a vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately sa navrhuje, aby nariadenie nadobudlo účinnosť už dňom vyhlásenia.

Návrh nariadenia vlády je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, inými zákonmi, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná a s právom Európskej únie. Návrh nariadenia vlády nebol predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky v súlade s doložkou vybraných vplyvov bude mať vplyv na štátny rozpočet, nebude mať vplyv na životné prostredie, ani vplyv na informatizáciu, podnikateľské prostredie, na manželstvo, rodičovstvo a rodinu a ani vplyv na služby verejnej správy pre občana.